

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik raponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

A népoktatási reform és a „Neven.”

— július 7.

Jelenlegi kultuszminiszterünk, Dr. Berzeviczy Albert, még a VI. egyetemes tanítógyűlés összehívása előtt előadói tervezetet bocsájtott ki tanulmányozás és hozzászólás végett. E tervezet az 1868. évi XXXVIII., az 1876. XXVIII., az 1879. évi XVIII. és 1894. XXVI. t. cikkek revízióját célozza. A tervezet az országos közvélemény hatása alatt készült s abban csucsosodik ki, hogy az iskolákban az állam nyelvének érvény szereztessek s az ország minden népiskolájában a magyar nyelv, mint tannyelv elfoglalja az őt megillető helyet.

Ehhez képest a régi népoktatási törvény 57. §-a, mely elrendeli, hogy minden gyermek anyanyelvén nyerje az oktatást, hatályon kívül helyeztven, a magyarosodás útjában fennállott legnagyobb akadály elhárított.

A kialakult tanügyi közvéleménnyel szembe helyezkednek egyes nemzetiségek organumai, így nálunk a „Kolo mladež” szócsove a „Neven” című havi folyóirat is.

E lap reflektál az „Egyetértés” 160. számában Mocsáry Lajos tollából közölt cikkekre. Most nevezett író elhibázott álláspontnak tartja a magyar nyelvnek tannyelvül való bevezetését, mert szerinte a nyelvegység nem azon egyedüli alap, melyre egy politikai állam felépíthető. Legfontosabbnak tartja a „Neven,” ha a különböző ajku nemzetiségek fiai egymással szeretetben és békés egyetértésben élnek. Ajánlja a statusquo fenntartását s az anyanyelv jogosultságát; mert egyéb teherviselés mellett, méltányos az egyenlő jogok élvezete is. Egyenesen meggondatlan ságnak tartja a magyar nyelvnek tannyelvül való bevezetését. Ez valóságos utópia.

Lamentál a „Neven,” hogy a hirlapirodalomban és a társadalmi életben is hibás felfogás kapott lábra akkor, midőn egyes hirlapírók és stréberek

hazafias cselekedetnek tekintik, ha egyes nemzetiségeket támadnak és ócsárolnak.

Eme kedvezőtlen helyzetnek részben a nemzetiségek is okai, mert választásoknál nem komoly és derék férfiakra adják szavazatukat, hanem olyanokra, akik nagyobb áldomást szeretnek, vagy akiket az alispán, polgármester vagy a főszolgabíró ajánl.

Ez természetesen egy kis előljáró kortesbeszéd a közelgő őszi obtyinár választásokra, a melyeknél a Neven szerint a „Kolo mladež” tagjaira kellene voksolni. Ugyanis ezek azok a derék és komoly férfiak.

Bátrak vagyunk ellentmondani a „Neven”-nek. Mert igenis a nyelvegység szükséges alapfeltétele a nemzetiségnek. Nagyon ritka honpolgár az, aki ha nem bírja a magyar nyelvet, egyben azért szíve mélyében magyar érzelmű honpolgár is lenne. Nem állítjuk, hogy nincs kivétel; de az is tény, hogy ha valaki egy nyelvet nem bír, az egyben ama nyelvhez s illetve nemzetiséghez vonzódnék.

Nézzünk szét az egész vonalon! Vajjon miért agitálnak a nemzetiségek a magyar nyelv ellen? Mert ettől féltek nemzetiségük nyelvét.

Magyarországot a tanuló ifjuság hazafias szellemben való nevelése, legfőképpen pedig erőteljes magyar sovínista politika mentheti meg.

Erről minden gondolkozó kulturpolitikus meg van győződve s azért azt az új áramlatot, mely a magyar nyelvnek vezető szerepet biztosítani igyekszik, csakis üdvözölhetjük.

A török bolgár egyezmény. Budapestről távirják: Szófiai jelentések szerint. Petrov miniszterelnök kijelentette, hogy az utolsó időben az ugynevezett balkáni hármasszövetségről elterjesztett híresztelések és találgatások alaptalanok. Bulgáriának Szerbiához való viszonya ma tisztán gazdasági alapon nyugszik. Politikai közeledéshez még sok kell. A Montenegróhoz való közeledés pedig politikai tekintetben sem indokolt. A török-bolgár egyezmény eredményéről megjegyezte a miniszterelnök hogy azt a bolgár ellenzéki és a külföldi sajtó jogtalanul kicsinyli. Ha az,

a mit Törökországtól vártak, eddig nem is felel meg teljesen a várakozásnak, még sem tagadható, hogy nagyjában érték el örvedetes eredményt. Most a nagyhatalmak dolga, hogy a mürzstegi tervezetet végrehajtva, a macedón lakosságnak tovább való könnyebbséget és nagyobb védelmet biztosítsanak. Ehhez mindenesetre nagyobb nyomaték és a reform eszközeinek nagyítása kell, ha azt akarják, hogy a hatás kedvező legyen.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól

Budapest, 1904. július hó 7-én.

A költségvetési vita mai tizenharmadik napján *Percel* Dezső elnökölt, aki azzal kezdte meg működését, hogy betérjesztette a tegnapi névsor olvasás alkalmából távol volt képviselők névsorát.

A ház az elnök indítványára elhatározta, hogy a távol voltak nyolc nap alatt kötelesek távollétüket igazolni.

A költségvetési vitát folytatták ezután.

Molnár Jenő volt az első szónok, és megjövendölte, hogy a mai csend és nyugalom nem fog sokáig tartani a képviselőházban. A kormány iránt fölötte bizalmatlan. Például az igazságügyminiszter hat év óta van kormányon és ez idő alatt csak egyetlen egy törvényalkotásban vett részt, az is csak valami árvízveszedelemről szól. A politikában sem vett részt az igazságügyminiszter, egy miniszter munkásságának pedig nem szabad csupán adminisztrációban kimerülni. A kereskedelmi miniszter is szép sikerre hivatkozhat: a vasuti sztrájkra. Majd a legutóbb fölszínre került galaczi esettel foglalkozik a mely elég okot ad a kormány iránt való bizalmatlanságra. A költségvetést nem fogadja el. (Éljenzés a baloldalon.)

Papp Zoltán beszélt ezután a költségvetés ellen. Tisza politikájával foglalkozik és összehasonlítja Bánffy kijelentésével. Tisza azt mondotta a mikor a nemzeti kérdések megoldásáról volt szó, hogy konfliktusba kerülünk a királylyal. Bánffy báró az ellenkezőt állítja. Hosszasan foglalkozik az obstrukcióval és megvádolja Apponyi Albertet, hogy ő buktatta meg a nemzeti ügyet. (Mozgás a nemzeti párton.)

Günther Antal: Ez már igazán szép!

Hamersberg László: Ez nem áll!

Papp Zoltán folytatta, hogy mindig az volt a hibánk, hogy nem voltak elszánt embereink. Bánffyról szól ezután. A ki Kossuth temetéséről megszökött, aki hatvan éves korában akar megjavulni, abban nem bizik. Kijelenti, hogy az udvartartás költségeinek fölemelését nem szavazza meg soha,

de nem fogadja el a költségvetést sem. (Helyeslés a baloldalon.)

Szabó Ferenc nemzeti párti a kisbirtokosok bajait panasolja fel. Tömérdek magyar föld került idegen kézre tíz év előtt; a kimutatás szerint 2 millió 700,000 hold. És mindaz a kormány léhasága miatt történt. Negyven millió koronát költöttünk parlamentre, szabályozásokra, telepítésekre azonban nincs pénzünk. Ha tekinti az ország sanyaru helyzetét, ha tekinti eladósodását, nem szavazhatja meg a költségvetést. Olyan magyar udvartartásra, a mely nincsen, nem szavaz meg költséget, és nem az idegen szellemű hadseregnek sem. (Éljenezés a baloldalon.)

Veszelszky Ferenc tót nemzetiségi szólalt fel. Nincs bizalommal a kormányhoz, mert politikájában elődét követi. Ez a sztagnációt jelenti és nem a fejlődést. Mit látunk 40 év óta? azt, hogy mindig ugyanaz a párt áll a kormányon és ezt a pártot, ezt a kormányt a fejedelem akarata kormányozza.

Veszelszky beszéde után elnök a költségvetés vitáját bezárta. Ekkor *Tisza* István gróf reflektált az elhangzott beszédekre. Különösen Bánffy beszédét korrigálta, a midőn kijelentette, hogy a horvát kérdésben tájékozatlan, a hadsereg ügyeire nézve pedig csalódot él. Rámutat arra, hogy Bánffy a közelmúltban egyik legnagyobb védője volt a közös vámterületnek, sőt ebben odáig is ment, hogy még a törvényhozás kezét is megakartá kötni. Most ebben a dologban az ellenkezőt cselekszi. Bécs bérencének hívták akkor Bánffyt, ma neki tapsolnak itt a parlamentben.

Bánffy röviden válaszol. Személyes kérdésben szólalt fel, a melyre *Tisza* ismét válaszolt.

Ezután *Apponyi* Albert mondta el záróbeszédét, mely után az ülést elnök bezárta.

TÁVIRATOK.

Czorda Bódog temetése.

Budapest, július 7. Czorda Bódogot, a Kuria nyug. másodelnökét ma délután öt órakor helyezték örök nyugalomra. A temetésen óriási közönség volt jelen, amelynek sorában ott voltak a kormány küldöttei, a kuria birói kara és az egyház és polgári hatóságok előkelőségei. Képviselettel magát ezen kívül még a budapesti ügyvédi kamara és Szabadka város küldöttsége. A 48-as honvédek egylete testületileg jelent meg a temetésen. Megható látvány volt, amidőn a fehér hajú agastyánok *Csatáry* Lajos vezetésével elkisérték utolsó útjára bajtársukat. A halottas kocsit után két hatalmas kocsit vitte a koszorukat, amelyek Czorda sírját teljesen elborították.

A st.-louisi nemzetgyűlés.

Budapest, jul. 7. St. Louisból jelentik: A demokrata nemzetgyűlés ma tartotta első ülését. William helyettes elnök megnyitó beszédében kijelentette, hogy a demokrata párt a vámtarifa revíziója és leszállítása mellett fog állást foglalni, különösen oly áruk tekintetében, a melyeket az amerikai külföldön olcsóbban adnak el, mint otthon. Majd kifejtette, hogy a demokraták figyelmeztetik Európát arra, hogy a hadsereget és haditengerészetet nem fogják külföldi hatalmak közép- és dél-amerikai köztársasá-

gok ellen támasztott adósági követeléseik behajtására felhasználni és azt, hogy nem az Egyesült Államok feladata más államok belső ügyeibe avatkozni, vagy feketebőrű vagy kevertvérű népekre a fehér civilizációt ráerőszakolni. A demokraták az egész világgal szemben inkább a rendes kereskedelmi viszonyok, mint megtorló intézkedések mellett fognak állást foglalni és Kanadával szemben való nagylelkű kölcsönösségi viszony mellett. Ha a demokrata párt hatalomra jut, a Panama csatorna építését gyorsan, becsületesen és olcsón fogja végrehajtani.

A Szerbiába szóló utlevelek.

Zimony, július 7. A zimonyi község tanácsa rendkívüli ülésében elhatározta, hogy mozgalmat indít a Szerbiával való forgalomban fennálló utlevélkényszer megszüntetésére, a mihez a szerb kormány tudvalevőleg megadta beleegyezését. E célból Kysóvac polgármestert Budapestre, Zágrábba és Bécsbe küldték, hogy a mértékadó hatóságoknál járjon közbe.

Kitiltott kivándorlási ügy- nök.

Nyitra, jul. 7. Jaicsek Rajmund kivándorlási ügynököt, ki a soniczi járásból számos embert kivándorlásra csábított, a soniczei főszolgabíró Sasvárott letartóztatta és kihallgatása után 600 korona pénzbírságra, s 10 napi fogságra ítélte, egyuttal kitiltotta az ország területéről.

Zavargó egyetemi hallgatók.

Innsbruck, jul. 7. Ma délután az egyetemen egy vizsgálati bizottság összetétele miatt az olasz hallgatók zajosan tüntettek a jogi államvizsgálati bizottság elnöke ellen. Este a Fehér Kereszthez címzett vendéglőben az olasz diákok gyűlést tartottak. Mivelhogy a helyiség előtt sok német tanuló és polgár gyűlt össze, a rendőrség a gyűlést feloszlatta és a teret kiürítette. Erre az olasz tanulók nagy néptömeg kíséretében a központi kávéház elé mentek, melyet azonban a rendőrség, rendzavarások elkerülése végett bezárt. A rendőrség erélyének sikerült a komoly zavargásokat megakadályozni. A tüntetés, melynek során többeket letartóztattak, több, mint két óráig tartott.

A karthausiak ügye.

Budapest, jul. 7. Párisból jelentik: Hír szerint a francia kormány 517 üveg karthausi likőrt foglaltatott le a francia határon, melyet a Tarraganába kivándorolt karthausiak készítettek és küldtek el. A kormány hasonló utasítást adott az összes vámhivataloknak.

A háború.

— Exoresz tudósítás. —

A kellemetlen időjárás dacára sem szűnt meg az ellenfelek támadó kedve Oku táborok előőrsei állandóan szorongatják az oroszokat úgy, hogy minden órában összeütközésre kerülhet a sor.

London, jul. 7. Egy niutschwangi távirat szerint a Kwantung-félszigetre folyton érkeznek újabb csapatok. Az ellenséges előőrsek nagyon közel értek egymáshoz. Az oroszokat Kuroki csapatának déli része is szorongatja, amely Tasbitkauhoz közeledik. A japánok a nagy esőzések dacára folyton előre nyomulnak.

London, jul. 7. Kobeből az a hír érkezett, hogy a port-arturi helyőrség második kirohánása meglepte a japánokat, akik csatát vesztettek.

London, jul. 7. A Daily Telegraph jelenti Tókióból tegnaptól: Kuroki tábornok jelenti a 4-én a Motyen-szorostól lefolyt előőrsütközetről: Reggel 4 órakor két század orosz vette körül a Motyen-szorostól két kilométernyire északnyugatra felállított őrségünket. Kétségbeesett szuronyos küzdelem folyt itt le. Az ellenség visszavonult és előőrsünk zöme üldözőbe vette. Körülbelül ugyanebben az időben támadta meg az ellenség előőrsünket Sziaokolintól nyugatra, de itt is visszavontak. 13 halottat veszítettünk. Ezekon kívül megsérült két tiszt és 36 közember. Az ellenség 53 halottat és 40 sebesültet hagyott hátra és sok veszteség érte üldöztetés közben is. Ugyanennek a lapnak jelentik mai kelettel Liaojangból: Két nap óta heves küzdelem folyik Liaojangtól 25 mérföldnyire. Több sebesültet öszvéreken és targoncákon szállítanak a hegyekből a városba.

Palics kiépítése.

A parafakő mint építőanyag.

A németországi kísérletek közül, mint érdekeset főlemlitem a charlottenburgi kísérleti állomását. A próbán közel 1420° C-t értek el és ebben 1—2 óráig tartották a burkolt vastárgyakat, amelyek 300° C-nál jobban fel nem melegedtek s így meg se lágyultak, mert, amint köztudomású, a vas kilágyulására 700—800° C vörös izzás szükséges.

A kőbányai gyár a próbára két objektumot épített; de nem az ellenőrző bizottság jelenlétében.

Az első objektum 3.00 + 3.00 m² alapterületű, 1.10 m magas házikó volt kellő kéménnyel ellátva. A házikó téglá, fa és vas szerkezeteket tartalmazott és oldalfalai, menyezetei, tartói, oszlopai stb. burkolva voltak emulgit, illetőleg thermalittal. A házikóban, amelynek bejáratát a próba tartamára 2/3-adában befalazták, közel 1 m³ fát égettek el és a Segerkupokkal mért közel 1000—1050° C-os hőséget majdnem 1 teljes órát hagyták működni a burkolásokra. A tüzet fecskendővel lehető gyorsan eloltva, a jelenlevő bizottság, mielőtt a hőség megengedte, bement a helyiségbe és megvizsgálta a burkolásokat. A burkolt mennyezeti gerendákról lefeszített emulgit burkolás alatt a vastartót kézzel meglehetett fogni. A vasoszlopokról lefeszített thermalitburkolás alatt a vasak mellé tett ólomdarabok épek voltak. Miután az ólom 324° C-nál olvad, a vasoszlopok legfőlebb 320° C-ig melegedtek. A fagerendákról leválasztott emulgit alatt a fát kézzel hasonlóképpen kényelmesen meg lehetett tapogatni. Fontos az anyagok építészeti alkalmazása szempontjából, hogy a vakolat a burkolásról sehol sem vált le és csak vékony repedéseket mutatott, amelyekben át a láng a parafáig hatolt. Az így meggyult parafa legfelső közel 5 mm-es rétege teljesen széné égett, és ez a szén az alatta levő rétegeket a meggyulástól megóvta, úgy hogy ezek teljesen épek maradtak. Elképzelhető tehát, hogy az alkalmazott 4 cm-es lemeznél vastagabb lemez az itt elért hősnél még sokkal nagyobb melegben is igen jól védheti a szerkezeteket. Nevezetesen továbbá hogy a parafakő burkolatok nem repedeztek meg, nem görbültek össze a tűzben és összeragasztott fugáik nem váltak szét. Ezzel szemben a legtöbb olyan védőanyag, amelyet a helyszínen vízzel kevernek meg, rendszeresen megreped a tűz befollyása alatt s a repedésen át a tűz a védendő szerkezethez férközik.

Teljesen hasonló eredmény volt a második objectumon is tapasztalható. Ez thermalit téglából álló kis kemence volt. Benne is

1000—1050° C lehetett és az egész kísérlet alatt 5 cm vastag oldalalait és 3 cm vastag kürtőjét jól meg lehetett tapogatni, ami közeli 40—50° ra mutat. Megjegyzem, hogy a próba idején a szabadban 8—10° C meleg volt. A tűzesetek alkalmával eddig konstataált hőfokok 400—1000° C közt variálnak; a legnagyobb eddig tudtommal 1400° C volt. Látnivaló tehát hogy a vázolt tűzpróba a nagyobb tűzesetek magas hőfokát elérte azért belőle az anyag védő, szigetelő képességére bizvást vonhatunk jó következtetést.

Hogy a parafa a gyakorlatban a fentjelzett téren jól fog-e érvényesülni, az nemcsak az anyag jó és hasznos tulajdonságaitól, hanem tartósságától, a megbízható munkától és — olcsóságától fog függeni. Eddig az látszik, hogy a nyers parafát, ezt a műszaki szempontból jóformán számba sem jöhető laza, szivacsos, vetemedő anyagot, a kellő gyári munka olyan építőanyaggá alakította, amely igen jelentős helyet van hivatva betölteni az építményeit vasszerkezetekre állító modern építészetben, és a hő-veszteségekkel gazdalkodni akaró gépészetben egyrészt a tűzbiztosság kérdésének kielégítő megoldásában, másrészt a gőznek nagy távolságra vezetéseben.

Bresztovszky Béla,
mérnök, műegyetemi adjunktus.

H I R E K.

— **Személyi hír.** *Schmausz* Endre főispán holnap reggel érkezik Budapestről és tovább utazik Bajára, ahol a holnapi közigazgatási bizottsági ülésen és a közgyűlésen fog elnökölni, holnapután pedig ugyanott számonkérésüket tart.

— **Főpásztori körlevelek.** *Csáska* György dr. kalocsai érsek XVI. számú körlevelében Pius pápának egy brevét közli a propaganda fide felkarolásáról; közli a legutóbb az indexre tett könyvek jegyzékét. Pályázatot hirdet a nemes-militicsi és duna-csébi tanítói állomásokra. A XVII. számú körlevelében közli a gregoriáni liturgikus könyvek vatikáni kiadására vonatkozó pápai rendeletet, ajánlja a Szt.-István-Társulat pártoló tagsági intézményének felkarolását, a tagok gyűjtését, ajánlja a Szent Ferenc harmadrendeseinek római jubileumi zárandókat.

— **A Dunke és a szerb püspök.** A nemzetiségi szerb sajtó néhány nap óta hevesen támadja *Letics* György dr. magyar hazafias érzelmű szerb püspököt abból az alkalomból, hogy a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület elnökségébe jelölték. A Zasztava legutóbbi számában vezető cikkelyben támadja a szerb főpapságot általában, kivált azonban *Letics* dr. püspököt, a Brankovics dinasztia legifjabb hajtását. A cikk Brankovics patriárkát árulónak mondja, akit a szerb nemzet ítélete fog sújtani.

— **Hymen.** *Boromisza* Margit kisasszonyt *Boromisza* János ügyvéd, Zenta város nyug. polgármestere, a *Ferencz* József-rend lovagja és neje *Kováchich* Katica leányát eljegyezte *Gugi* Alajos, kir. posta- és távirada igazgatói tiszt Zentán.

— **Egy agilis tanító.** *Bezdán* m. város érdemes tanítója *Molnár* Ferencz a most megtartott egyetemes tanító gyűlésen — melyen az ország tanítóinak legkiválóbbjai jöttek egybe — mint a kivándorlási szakosztály előadója feltűnést keltett javaslatával, a melyet a gyűlés egész terjedelmében elfogadott. Javaslatának alapeszméje az, hogy az 1903-ban megalakított kivándorlási törvény alapeszméjéből kijolyó mindazon rendelkezések támogatásához, a melyek a közművelődési egyesületek keretébe bevonhatók, Magyarország összes tanítói nyelv és felekezeti különbség nélkül hozzájárulnak,

— **Halálozás.** *Budánovits* Antal nyug. népiskolai felügyelő igazgató ma délután három órakor hosszas és súlyos szenvedés után 54 éves korában elhunyt. Az elhunyt különösen a nyolevanas években élénk és tevékeny részt vett a város társadalmi és közéletében. Az iskolaszék 89-ben választotta meg a szabadkai népiskolák igazgatójává, amely állásában egészen 98-ig működött, mely idő alatt azonban régi súlyos betegsége mindjobban akadályozta a lelkiismeretes pädagogust, úgy hogy kénytelen volt hosszabb szabadságot kérni. Négy évet töltött folytonos betegeskedés közben szabadságon, míg 1902-ben véglegesen nyugdíjba ment. Az elhunyt özvegyet és két gyermeket hagyott hátra. *Dr. Brenner* József t. alügyész az elhunytban apósát gyászolja.

— **Drakulics — osztálytanácsos (?)** Érdekes hírt közöl velünk zombori tudósítónk. Zomborban ugyanis városszerte arról beszélnek, hogy a fővárosból érkezett híradás szerint *Drakulics* Pált, Zombor város országgyűlési képviselőjét legközelebb miniszteri osztálytanácsossá nevezik ki és a szerb egyházi ügyek előadója lesz a kultuszminiszteriumban.

— **Miniszteri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönetét nyilvánította Zombor szab. kir. város tanácsának iskolai adományaiért.

— **Lókiwitelünk.** Az utóbbi időben Magyarország lókiwittele erősen megnövekedett. Az angol és a bur hadsereg részére igen sok lovat vettek meg, de a Balkán félsziget is tekintélyes számú lovat vásárol évente. Igás, kocsis és hátszó-kivitelünk volt 1900-ban Romániába 5269, Szerbiába 1331, Bulgáriába 1620, Görögországba 106 európai Törökországba 1702, összesen 10,031 darab.

— **Egy kis gymnazista halála.** Súlyos csapás érte *Kohn* Mór helybeli nagykereskedőt és családját. Egyetlen fiuk, a család szeme fénye ma meghalt. A csapás nem jött váratlanul s ebben az esetben igazán megváltás volt a szenvedő betegre. Hetek óta szenvedett a kis *Kelemen* Lajos agyhártya gyulladásban. Napok óta feküdt már aggoniában. Kis pajtásai, kikkel együtt járt a gymnasium II. osztályába, egyre szivszorongva várták, hogy mikor fog jobbra fordulni játszótársuk sorsa. Ma megszűntek szenvedései. A kis gymnazista halálának hírével részvétellel fogadta mindenki, hiszen ismerték a közbecsülésben álló családnak kedves, okos és jószívű kis gyermekét.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A földmívelésügyi miniszter a Bácsbodrogh megyei gazdasági egyesület hodsági fiókegyületébe tartozó militicsi, déronyai, hodsági és karavukovai gazdakörök alapszabályait jóváhagyó záradékkal látta el.

— **Munkásokat keresnek.** A tiszadunai védtöltés készítésénél és a szerémi töltés- és csatornaépítés munkálatainál. Ezekre a helyekre bármennyi munkást alkalmaznak. A munkások — mint tudósítónk írja — jelentkezhetnek a szegedi rendőrségen levő hatósági munkasközvetítő intézetnél.

— **A cséplőgép áldozata.** *Bajáról* írják: *Doszkrics* Ferenc *Baracska*n cséplőgép javítás közben oly szerencsétlenül jutott a gépkerekei közé, hogy a gép ballábát teljesen összezúzta. A súlyosan sérült embert a bajai városi kórházban ápolják.

— **Elmaradt árlejtés.** Lapunk egyik múlt számában megírtuk, hogy a m. kir. szabadkai 4. honvédhuszár ezred kezelő bizottsága pályázatot hirdetett folyó évi július hó 19-én Szeged állomásra szállítandó tűzifára. Most arról értesít bennünket az ezred kezelő bizottsága, hogy miután az ezred állomásra szükséges tűzifa szállítás időközben már biztosított; az árlejtés nem fog megtartatni.

— **Selyem gubók beváltása.** Bácsalmásról jelenti tudósítónk, hogy a selyemgubó beváltó állomáson a beváltás a befejezés felé közeledik. F. hó 3-án volt az utolsó tömeges beváltás s most már csak elvétve jön egy-két elmaradott tenyésztő a gubójával. Eddig bejött 18,860 kg. gubó. Egyszerre még legalább van kilátás — úgy, hogy mire a beváltás be lesz fejezve, megközelíti a 20.000 kgr.-ot. A múlt évihez képest silánynak mondható az eredmény, amennyiben az 1903. évben 30,000 kgr. gubó lett a bacsalmási beváltó állomáson kifizetve. Ezen visszamaradás annak tudható be, hogy Mélykuton és Bácsalmáson, a főtenyésztő községekben a hernyóknak majdnem felerésze — közvetlen a bekötés előtt, a szegény tenyésztők alig pótolható kárára — elpusztult. *Vogler* A. szegvárdi kiküldött főfelügyelő a reggeli vónattal Bácsalmásra érkezett és reggeli 7 órától mintegy déli fél 12 óráig úgy a könyvek mint a raktárhoz lévő gubók felülvizsgálásával volt elfoglalva. A tapasztalt éldás rend felett legnagyobb elismerését fejezte ki *Sóti* Béla állomásvezetőnek és *Raicheld* Adolf, *Bilinovits* Jakab, *Kádár* József és *Kecskés* József állomás beváltóknak.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: özv. *Szlivovszki* Istvánné 80 év, *Vujkovic* L. Péter 60 év, *Pávlukov*, *Cecilia* 5 hónap, özv. *Jurics* *Jeromosné* 50 év, *Kelemen* *Lajos* 11 év. Született 5; 3 leány, 2 fiu.

MULATSÁGOK.

A palicsi Dankó estély. Több már egy esztendőnél, hogy *Dankó* Pista a magyar nótakirály örök álmát nyugossza a szegedi temetőben. Azóta hogy elhunyt, a Kárpátoktól az Adriáig országszerte megindult a mozgalom, hogy *Dankó* Pistának, aki a szívét és a lelkét öntötte csudaszép népdalaiba, szobor emeltessék. E szobor alap javára rendeznek most vasárnap Palicson hangversenyt, a melyről már megemlékeztünk lapunkban. A rendezőség mindent elkövet, hogy az estély igazán művészi esemény számba menjen. A hangverseny műsora a következő lesz:

1. Főolvasás. Tartja: *Balassa* József hírlapíró

2. a) *Okuli* belépője a *Vándorlegényből*. b) „A szív.” Dal az *Aranyvirágból*. Éneklő: *Parlagi* *Kornélia*, a szegedi színház szubrettprimadonnája.

3. *Szent* *Genovéva*. Költemény *Makai* *Emiltől*. Szavalja: *Molnár* *László*, a Királyszínház tagja.

4. *Kuplék*. Éneklő: *Hetényi* *Elemér*, a szegedi színház komikusa.

5. a) „*Kék* *szempár*.” Dal a hajduk hadnagyból. b) *A kesergő* leány. (Népdal *Bodrics* *Miska* teljes zenekarának kíséretével.) Éneklő: *Parlagi* *Kornélia*, a szegedi színház szubrettprimadonnája.

A hangverseny este 8 órakor kezdődik s a belépő jegyek ára 2 korona. Kaphatók Palicson a fürdőbazárban.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A király nevében. A törvényszék büntügyi felebbezési tanácsa lopásért két heti fogházra ítélte egy vidéki öregasszonyt akit a járásbiróság felmentett. A tanács elnöke a

rövid tárgyalás után formászerint kihirdette az ítéletet:

— Ő felsége a király nevében . . .

Éppen úgy, mint azt a jó asszony a járásbíró előtt is hallotta, a mikor felmentették. Az ítélet kihirdetése és az indokolás után a vádlott asszony megszólalt.

— Kérem alássan, melyik király nevében ítélték most el, mert az én királyom nevében már felmentettek egyszer?

A furcsa kérdés természetesen nagy derűtséget okozott.

Sertésvásári jelentés.

(Schleiffelder és Társai bécsi cégtől.)

1904. július 5-éről.

A mai vásárra összesen 10046 darab sertés volt bejelentve, felhajtattott azonban 4407 német-lengyel és 5431 magyar sertés.

Az üzlet menete valamivel élénkebb volt. Különként élő sulyban fogyasztási adó nélkül: Első prima magyar sertés 100—101 fill. kivételesen 102 fill.

Közép- és öreg sertés 96—99 „

Könnyű- és szedett sertés. 92—96 „

Német-lengyel és erdélyi sertés 78—100 „

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Julius 6. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	—	—
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	895—894	899—00
Rozs apr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	660—659	665—66
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	620—619	526—27
Teng. jul. 1904.	674—623	524—24
Tengeri aug.	637—636	538—39
Teng. máj. 1905	563—564	565—66
Tengeri	—	—
Repce	—	—
repce aug.	10.25—10.35	—

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HŐS.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

5.

— Az osztrákok szintén németek, — mondta tovább Vojtek és a mikor a mi hazánkbellel verekedtek, senkit se bántottak. Tudom hogy így volt, mert az öreg Steinmetz beszélte, aki résztvett a háborúban. Előre fiúk, volt a jelszó! Hej csak hogy a franciákkal nehezebb a dolog.

— Csaknem az Istenért!

— De bizony, mert ezek még csatát sohase vesztek.

Ugy ám, ha egy francia hozzád közeledik, akkor nem szabadulsz meg tőle. Mindegyik három sőt négyszer erősebb mint mi. Aztán akkora szakáluk van, mint a zsidóknak. Van köztük olyan fekete ember is, mint az ördög. No hát ha találkozol valamelyikkel akkor ajánld magad az Isten kegyelmébe.

— Hát mi az ördögnek megyünk hozzájuk.

Vojtek barátunk csak tovább folytatta szenzációs leleplezéseit a franciákról és a hadviselés minden szörnyűségéről.

— Hiszen jobb is lenne — nem menni folytatta, de hátha mi nem megyünk, jönnek ők. Nincs menekvés. Olvastad a mi nyomtatva az írásban áll. Azok a gonosz franciák különösen a mi parasztjainkra haragusznak. Azt mondják, hogy valami pálinka félet akartak a mi földünkön átszállítani, de a kormány nem engedte és ebből származott a háború. No hát érted most már?

— Persze hogy értem — szólta Ba tek.

— Végül még az asszonyokra is dühösek éppen úgy mint kutya a szalonnára.

— Ugye akkor Magdát se fogják kimélni.

— De nem ám, még az öregeket sem.

— Oh! Jaj kiáltott a félő paraszt. Szemei tüzet löveltek, mintha csak azt mondanák:

— No hát az asszonyokért kegyetlen bosszút állok.

Vojtek utolsó szavai valami nagy forrongást idéztek elő Bartek szívében. Szerette volna már a háborúban lettek volna, szeretett volna ölni, kegyetlenkedni minden francián. Erőt, bátorságot érzett a szívében. Mintha csak kicserélték volna,

Ezenközben egészen besötétült az ég. A nyitott kocsikat erősen átjárta a hűs esti szél, a mely szinte meg is himbálta a fel-függesztett harci eszközöket.

Telt az idő. Egyik óra a másik után mult. A lokomotiv százezer szikrát szórt a levegőben. Olyan csuda szépnék látszott az a fénycsáv, mely a szikrákból és füstből képződött a légben és az egész vonat mentén elvonult Bartek sokáig nem tudott aludni. Akárcsak a szikrák a levegőben, úgy zavartak agyában a gondolatok. Magda, Pognebin, háború, franciák és németek . . .

(Folytatása köv.)

Felelős szerkesztő: BALASSA SÁNDOR.

Egy szép lakóház

7 szobás uri lakással
és hozzávaló mellékhelyiségekkel

Kiadó esetleg örök áron eladó.

Czim a kiadóban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,
Gabonát,

Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,
Üzleti helyiséget,
Nyaratót.

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér cél, ha igénybe veszi a

„Bácsmegyei Napló“
kis hirdetési rovatát.

Bácsmegyei Napló
ára 2 fillér kapható:

Vlg Zsigm. Sándor
könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereskedésében főtér.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereskedésében Deák-utca

Erdélyi D. és Társa
dohány nagyüzlete Kossuth utca

Tenner B.
dohánytözsde és iaté áru üzletében Kossuth-utca.

Gerber Jakab
dohánytözsde és esztergályos üzletében Kossuth utca

Splitzer és Klein
fűszer és csemege üzletében Rudács-utca

Meznerics József
fűszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a törvényszékkal szemben.

Nójesek Géza
fűszer és csemege üzletében Damjanich és Berceányi utca sarkán.

PALICSON
Menezel Mihály
fűszer és csemege üzletében

Kiadóhivatalunkoz intézett levelek e-akik helyeggel továbbíthatnak

Komoly
level a kiadóban. 202.

Fiatal emberek
kik ölygek társaságában szórakozni óhajtanak, küldjék be címeiket zárt levélben lapunk kiadóhivatalába. 205

Megismerkedni
szeretnék a „Bácsmegyei Napló“ tegnapi számában „Tanítónő“ j. alatt megjelent kis hirdetőjével. Válasz „Kartárs“ jelleg alatt a kiadóhivatalba intézendő. 203.

Kereskedelmit végzett
kisasszony írói foglalkozást keres Cim a kiadóhivatalban 200.

Kazinczy-utcában
egy jó karban levő ház szabad kézből eladó. 201.

Bármily
javító vizsgákra, „agánvizsgákra előkészít rövidesen felelősséggel. Cim a kiadóban 204

Jutányos-an eladó
Pallas Lexikon, Stanley utazása, Világ történele, Magyar nemzet történelme, Föld és népe egész könyv tar. 206.

Jó karban
levő ház szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban. 192.

Gyümölcs
csomagolásra igen jó minőségű papíros bármily nagy mennyiségben kapható lapunk kiadóhivatalában. 194.

Rökusban
egy jó forgalmu sarok kor sma ház eladó. Felvilágosítás Drenkovits János fűszer üzletében, Kölcsei és Vata utca sarkon. 199.

Bem-utca
sarkán egy szépen butorozott szoba, előszobával vagy anélkül kiadó. Cim a kiadóban. 180.

Deák-utcában
2 szoba butorral vagy anélkül azonnal kiadó. Cim a kiadóban 181.

Reggeli sétákra
keresek egy kedves és szellemes hölgy társaságát Levelek a kiadóba intézendők „Reggeli séta“ j. alatt 184

2 drb kettős ajtó
jutányos-an eladó Cim a kiadóban. 191.

Kosztosokat

— kóser koszt — egy tisztességes családnál jutányos árban kapható. Ugyanott butorozott szoba is kiadó Cim a kiadóhivatalban. 147

Pénzkölesőt

házakra, telkekre, földbirtokokra, második, harmadik helyre is. Cim a kiadóhivatalban. 117.

Tanonenak

felvétetik 2 polgárit vagy gymnasiumot végzett fiu egy előkelő szakmához. Cim a kiadóban. 109.

Olyan

urino barátságát ki velem Szabadkántar tózkodásom alatt többször Palicsra kirándulást tenne Cim a kiadóba „Tanítónő“ j. alatt. 168.

Palicson

egy két szobás lakás jutányos áron kiadó. Közlebbi cim e lap kiadóhivatalában tudható meg.

Magyar remekírók

teljes sorozata, kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 187.

Shakespeare

színművei 6 kötetben jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 188.

Órás tanonenak

felvétetik egy vagy két fiu, kik 1—2 gimnaziumot végeztek, Czeizler Lipót chronometer órák Szabadkán Kossuth-utca 123.

Fényirda

— a Kiskápolna mellett —

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a Deák-utca 64. számú házban (Vermes ház) a kis kápolna mellett levő

fényirdát

átvettem és ott a fényképészet minden ágába vágó munkát a legjobb és legszebb művészi kivitelbe elvállalok, ugymint:

A rendes fényképezés **visit, cabinet, makkart, boudoir** fényes és matt (platin) papirosra. **Csoportokat, lakodalmi felvételeket, tájképeket, épületeket kívül és belül**, kis képek után **életnagyságu képeket** platin és bronz papirosra. **Deák és katona csoportokat, alkalmi albumokat, tableauxkat, lovas felvételeket**, kívánatra a háznál is eszközök felvétel a legolesőbb árban.

Hogy a nagyérdemű közönség képelmjóságáról meggyőződést szerezhessen, próba felvételeket és képeket bármily nagyságban **díjmentessen** készítek.

Midőn a nagyérdemű közönséget fényirdám látogatására felhívom, biztosítom a legszakmaszerűbb kiszolgálásról. Teljes tisztelettel

Nagy Ferencz
fényképész.